

OBČINA TRBOVLJE

ĦUPANJA

Mestni trg 4, 1420 TRBOVLJE, tel.: 0356/34-730, 34-800,
faks: 0356/27-986, e-mail: obcina.trbovlje@trbovlje.si

DRUŠTVO INVALIDOV TRBOVLJE
ULICA 1. JUNIJA 4
1420 TRBOVLJE
TELEFON: 03-56-31450: 31455
FAX: 03-56-31451
E-mail: di.trbovlje@siol.net
TRANSAKCIJSKI RAČUN: pri LB Trbovlje
26330-0089476126 D548026450

PORO ILO O IZVAJANJU AKCIJSKEGA NA RTA ZA NEODVISNO PIVLJENJE INVALIDOV V LETU 2015 V OB INI TRBOVLJE

Predsednik

Vesel ũALJA

pupanja ob ine Trbovlje

Jasna GABRI , mag.

Datum: marec 2016
Ŧtevilka: 141-2/2016-2

KAZALO:

Uvod _____	3
Področje obveščanja in osveščanja občanov _____	3
Skrb za zdravje _____	4
Rehabilitacijski programi _____	5
Strokovno podporne storitve in programi _____	6
Dostopnost objektov _____	7
Izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter invalidov _____	8
Zaposlovanje invalidov _____	9
Stalna materialna varnost in vzpodbujanje aktivnega delovanja _____	10
Družinsko življenje in spoštovanje osebne integritete _____	11
Udejstvovanje na področju kulture _____	12
Šport _____	13
Verske aktivnosti _____	14

Uvod

Ve kot 15 % vseh prebivalcev Evropske unije je invalidov, v Sloveniji pa se okvirna ocena deleka invalidov giblje okoli 12.13 % celotnega prebivalstva, kar se torej ne razlikuje bistveno od ocene v EU. Od tega ima 8 % invalidov odlobo o invalidnosti glede na različne zakone, preostalih 5 % (po ocenah invalidskih organizacij oziroma članstva v njih) pa je osebzvejo telesno okvaro. Invalidi so tako pomembna skupina, ki lahko enakovredno prispeva k razvoju družobe, pa vendar njihove zmogljivosti ze niso v celoti razvite zaradi prenekaterih ovir in zmanjzane dostopnosti, na katero naletijo invalidi v življenju.

Sodobni pogled na invalidnost temelji na človekovih pravicah, na prepovedani diskriminaciji in zagotavljanju enakih možnosti in enakih obvez za vse. Invalidi so ljudje z dolgotrajnimi telesnimi, duševnimi, intelektualnimi in senzornimi okvarami, ki jih v vsakdanjem življenju ovirajo ali omejujejo v tem, da bi enako, polno, učinkovito in enakopravno sodelovali v družbi. Zato se vsi, ki lahko pripomoremo k boljšemu življenju invalidov, trudimo, da bi vsak po svojih močeh dodal svoj prispevek k uresničenju nalog in ciljev, ki smo si jih skupaj zastavili s projektom »Obina po meri invalidov«. V zadnjem letu je bil na tem projektu pozitiven odziv občanov, družtev, organizacij, zavodov, medijev in cirze javnosti. Vsak od nas lahko prispeva kamenček v mozaik napredka in vsak kamenček zteje.

Skladno s Pravilnikom Zveze delovnih invalidov Slovenije o podelitvi listine »Obina po meri invalidov« mora obina vsako leto zvezi predložiti poročilo o izvajanju akcijskega načrta za neodvisno življenje invalidov v obini.

Leto 2015 je bilo v splozno aktivno, kar je razvidno iz poročila. Vsa področja iz akcijskega načrta so dobro zastopana in menimo, da smo dobro sledili zastavljenim ciljem. Zavedamo pa se, da imamo ze veliko zastavljenih ciljev in nalog.

Področje obveščanja in osveščanja občanov

Z osveščanjem in informiranjem cirze in strokovne javnosti je treba zagotoviti dojetanje invalidov kot enakovrednih in enakopravnih članov družobe.

Obina Trbovlje ima svoje kanale obveščanja razpletene preko spletne strani, Facebooka in Twitterja, kjer je vsakodnevno prisotna. Na obinski spletni strani je tudi rubrika »Odgovori in vpražanja novinarjev« in posebna stran namenjena projektu »Obina po meri invalidov«.

Ker pa elektronski mediji ne pridejo v vse domove, smo poskrbeli tudi za vse tiste, ki teh medijev ne spremljajo.

V aprilu 2012 je na vse naslove gospodinjestev v Obini Trbovlje prispel prvi brezplačen izvod časopisa Sr(e)no Trbovlje. V letu 2015 smo izdali 4 ztevilke časopisa. Z njim želimo vse občane in občanke seznaniti z dogajanjem v obini, z novostmi in različnimi projekti. Vsem ostalim obiskovalcem naše spletne strani pa je naš časopis dosegljiv na povezavi **Sr(e)no Trbovlje**, kjer so objavljene tudi tiste novice, ki zaradi prostorske stiske niso v tiskani izdaji. V časopisu s svojimi prispevki sodelujejo tudi humanitarna in invalidska društva, ki aktivno delujejo na področju Trbovelj. Brezplačni časopis so prejela vsa gospodinjstva v Trbovljah. Naklada je bila 7.500 izvodov. Iz proračuna je bilo namenjenih in porabljenih 13.403,00 € za tisk, oblikovanje, lektoriranje in raznos časopisa Sr(e)no Trbovlje. Spletna stran Obine Trbovlje ima dolocene vsebine tudi v zvočnem zapisu, kar omogoča program »Govorec«.

Občina Trbovlje na svojih spletnih straneh redno obvešča občane in vse druge uporabnike interneta o aktivnostih v občini. Stran je sprotno aktualizirana, vsako društvo ali organizacija pa ima možnost brezplačne objave svojih obvestil, novic in vabil.

Sredstva v vrednosti 13.676 € so bila namenjena za objavo novic, razpisov, obvestil, informiranje poslušalcev o delu občinske uprave in občinskega sveta, objavo povabil na razpisne prireditve in tekmovanja občinskega in državnih praznikov na regionalnem Radiu Komarje in na Radiu Center. Ob sredah dopoldan pa je na sporedu oddaja »Srebrni val«, ki je namenjena predvsem starejšim, upokojujencem in tudi invalidnim občanom.

Lokalna televizija ETV in TV Trbovlje v svoj program vključuje vse pomembne dogodke v občini. Gre za objavo razpisov, novic, obvestil, tekmovanj, informiranje gledalcev o delu občinske uprave in prenos ter predvajanje sej občinskega sveta. Dorjani d.o.o. snema vse seje občinskega sveta ter druge dogodke in proslave. V ta namen je bilo iz proračuna občine Trbovlje porabljenih 12.594 €.

Društvo invalidov ima pri svojih prejemnih prostorih, na Ulici 1. junija, postavljeno informativno tablo, kjer redno obvešča občane o svojih dejavnostih in tudi druge občane o dogajanju v društvu.

V vzgojno izobraževalne zavode, vrtnice in osnovne ter srednje šole, so integrirane osebe s posebnimi potrebami, tako da lahko ostali otroci razvijajo pozitiven odnos do razlik, invalidnosti pa tudi starosti. Gimnazija Trbovlje ima v svojem programu dela tudi prostovoljno delo v Domu upokojujencev in VDC Zagorje, kjer dijaki nudijo družabno pomoč, saj je tudi tako delo ena izmed oblik izobraževanja na tej srednji šoli.

Pri vstopu v občinsko stavbo imamo urejeno informativno točko, kjer so dostopne različne tiskane publikacije humanitarnih in invalidskih društev, ki delujejo v občini Trbovlje.

Področje obveščanja občanov je s strani občine financirano v zadostnem obsegu, zato menimo, da so informacije vsem, ki si jih želijo, dobro dostopne. Zavedamo se pomembne vloge vseh medijev pri obveščanju javnosti, zato medije redno seznanjamo o vseh novostih.

Skrb za zdravje

V letu 2015 smo 4.575 € namenili za izvedbo programa Neodvisen.si in program Izzivalec ulice. Namen in cilj programa Neodvisen.si je obveščati širšo javnost o različnih pasteh zasvojenosti, o pomoči zoper njih in o zdravem življenju. Program je bil izveden že leta 2012. Ker je bil takrat pozitiven odziv, smo se odločili, da ga ponovno izvedemo v letu 2015. Hkrati pa smo izvedli že program Izzivalec ulice, ki je namenjen vsem, ki so stari nad 18 let. Program redno razkriva in obvešča o zavestno in nezavestno postavljenih pasteh zasvojenosti v Sloveniji.

Občina Trbovlje je po zakonu zavezanica za plačilo obveznega zdravstvenega zavarovanja za tiste občane, ki so državljanji Republike Slovenije, s stalnim prebivališčem v občini Trbovlje, brez prejemkov in niso zavarovani iz drugega naslova. Občina krije tudi obvezno zdravstveno zavarovanje za otroke do 18. leta, ki zaradi različnih razlogov ne morejo biti zavarovani po starših, skrbnikih. Za zdravstveno zavarovanje občanov je bilo leta 2015 porabljenih 323.590 € kar je omogočilo zavarovanje cca. 895 upravičencem.

Občina Trbovlje socialno ogroženim družinam in posameznikom pomaga na različne načine, med drugim tudi z javno kuhinjo, ki dnevno zagotovi 24 kosil. Mnenje o upravičenosti do brezplačne nega kosila daje Območno združenje Rdečega križa. V ta namen je bilo porabljenih 25.554 €.

Rehabilitacijski programi

Občina Trbovlje vsako leto pripravi razpis za dodelitev sredstev iz občinskega proračuna, posebej za invalidske ter humanitarne organizacije in posebej za šport ter kulturo.

Posameznim humanitarnim organizacijam in društvom so sredstva dodeljena na osnovi javnega razpisa. Na razpisu so bila odobrena sredstva 28 društvom. Občina je iz svojega proračuna financirala 11 društev s sedežem v Trbovljah in 17 društev s sedežem izven Trbovelj, vendar pa so njihovi člani tudi občani nase občine. Sredstva so bila namenjena za financiranje socialnih programov, v katerih so vključena tudi sredstva za rehabilitacijske programe. Porabljenih je bilo 17.784 €.

70 % teh sredstev se je po merilih in kriterijih pravilnika razdelilo na društva, ki imajo sedež v Trbovljah, 30 % sredstev pa na društva, ki imajo sedež izven Trbovelj, vendar so njihovi člani tudi občani nase občine.

Na podlagi mnenja zdravstvene službe (pediatrije) občine, zaradi visoke stopnje obolevnosti otrok na dihalih, vsako leto sofinancira rehabilitacijo oziroma letovanje obolelih otrok na dihalih. Vizina sredstev v planu za leto 2015 je bila 9.156 € porabljenih pa je bilo samo 715 €. Razlog za tako majhno porabo sredstev je v tem, da je ZZZS v svojih pravilih napisala, da se letovanja lahko udeležijo le otroci, ki so bili večkrat hospitalizirani ali pogosteje bolni. Tako so bili zdravniki omejeni pri napotitvi otrok na letovanje in so rehabilitacijo lahko predpisali samo otrokom, ki so izpolnjevali vse prej omenjene pogoje. Za organizacijo rehabilitacije je odgovorno Društvo prijateljev mladine Trbovlje. Rehabilitacija otrok se je izvajala v Savudriji. Letovalo je 7 otrok.

Občina je skladno z zakonodajo s področja socialnega varstva dolžna zagotavljati tudi mrežo javne službe za izvajanje socialno varstvene storitve pomoči družini na domu. V občini Trbovlje izvaja to dejavnost Dom upokoencev Franca Salamona Trbovlje. V letu 2015 je bilo za ta namen porabljenih 124.074 €. Število upravičencev do osebne pomoči se giblje od 55 do 70 upravičencev. Gre za pomoč na domu ostarelim in obolelim osebam. S strani Doma upokoencev Franc Salamon ob pomoči Društva invalidov Trbovlje ter Občine Trbovlje, je bilo veliko narejenega pri nadgradnji pomoči invalidom. Invalidi, ki potrebujejo pomoč, ne gledajo pa le v dom, imajo več možnosti izbire. Lahko izberejo dnevno varstvo ali pa pomoč na domu. DUFŠ ima organiziran tudi razvoz hrane, katerega se invalidne osebe poslužujejo. V letu 2015 je pomoč na domu izvajalo 7 socialnih oskrbovalk. Na tak način se znižuje tudi število prosilcev, ki čakajo za sprejem v domsko oskrbo. Slednja pa predstavlja za občino večji strošek kot pomoč na domu.

Skladno z veljavno zakonodajo je občina, poleg Ministrstva za delo, družino in socialne zadeve, sofinancirala dejavnost Centra za socialno delo in sicer program »Osebne pomoči«. Za ta namen je v letu 2015 porabila 19.034 €.

Strokovno podporne storitve in programi

Različnost je ena izmed tematik, ki so redno na programu dejavnosti Mladinskega centra Trbovlje. Z različnimi aktivnostmi, orodji (delavnice, razstave, pogovorni večeri) obravnavajo teme različnosti z namenom, spodbujanja strpnosti in sožitja med ljudmi. Letno izvajajo tudi aktivnosti s področja humanitarnosti.

V okviru projekta Mlade olimpijade vsako leto organizirajo specialno olimpijado kjer sodeluje preko 300 udeležencev. Mladi se z uporabniki VDC in učenci zol s posebnimi potrebami pomerijo v nogometu, metanju na koz, vlečenju vrvi, odbojki ipd. Namen specialne olimpijade je druženje in sodelovanje.

Mladinski center Trbovlje je koordinator projektov Evropske prostovoljne službe, v okviru katerih VDC in Cent Trbovlje gostita evropske prostovoljce, ki se vključujejo v delo obeh organizacij.

Let's act je projekt, ki ga je Mladinski center Trbovlje skupaj z mladimi izvedel aprila 2015. Let's act je pripravila skupina zestih mladih, ki aktivno sodeluje pri različnih projektih v Mladinskem centru Trbovlje. Namen projekta, ki so ga zasnovali, je v svojem kraju izboljšati pogoje za aktivno življenje ljudi s posebnimi potrebami. Na to temo je potekala mladinska izmenjava, v kateri so sodelovali tako mladi iz drugih držav kot tudi organizacije iz lokalnega okolja. Tema mladinske izmenjave je mnogokrat spregledana, saj ne zadeva večine ljudi. V sklopu te izmenjave je bilo veliko aktivnosti, iz katerih so se udeleženci lahko veliko naučili. Srečali so se z ljudmi, ki so depriviligirani na določenih področjih življenja, ki so nam samoumevna. S tem namenom so obiskali VDC Zagorje, Dnevni center Centknep v okviru slovenskega združenja za duševno zdravje, imeli so odprt pogovor z osebami s posebnimi potrebami, ki so delili svoje izkušnje iz prve roke, iskali so kritične točke v Trbovljah, na katerih imajo ljudje s fizičnimi posebnimi potrebami težave. Skozi vse te aktivnosti so lahko udeleženci dobili nek vpogled v razsežnosti te problematike. Spoznali so, da ni težava samo v arhitektonskih ovirah, temveč, da je največja težava v tem, da nismo dovolj odprti in ne znamo prisluhniti pomoči potrebnim.

Na podlagi veljavne zakonodaje s področja socialnega varstva ima pravico do izbire družinskega pomočnika polnoletna oseba s težko motnjo v duševnem razvoju ali težko gibalno ovirana oseba, ki potrebuje pomoč pri opravljanju vseh osnovnih življenjskih potreb (invalidna oseba). Družinski pomočnik je oseba, ki invalidni osebi nudi pomoč, ki jo le-ta potrebuje, lahko je tudi družinski član. Družinski pomočnik ima pravico do delnega plačila za izgubljeni dohodek v višini minimalne plače oz. sorazmernega dela plačila za izgubljeni dohodek v primeru dela s krajšim delovnim časom od polnega. Sredstva za delno plačilo za izgubljeni dohodek in del prispevkov za socialno zavarovanje zagotavlja občina. O tej pravici na podlagi javnega pooblastila z odločbo odloči pristojni center za socialno delo. V letu 2015 je bilo porabljenih 85.749 €. Status družinskega pomočnika je imelo devet oseb.

Dostopnost objektov

Dostopnost je širok pojem, ki ne obsega le dostopa do grajenega okolja in odprave arhitektonskih ovir, temveč tudi dostop do informacij oziroma komunikacij in s tem omogoča invalidu vključitev v zbirno družbeno okolje oziroma v vse sfere življenjskega življenja, kot so na primer izobraževanje, zaposlovanje, vključevanje v politiko, športno in kulturno življenje ter dostopnost do zdravstvenih, socialnih in drugih storitev. Dostopnost daje invalidu možnost vključevanja v socialno, ekonomsko in politiko življenje.

Pred Ož Trbovlje smo uredili klanino, ki omogoča osebam na invalidskem vozi ku dostop do telovadnice in v spodnji nivo Ož Trbovlje. Za izgradnjo klanine je bilo iz obinskega proračuna porabljenih 19.021 €.

Za klanino med DDT in Kitajsko restavracijo je bil narejen idejni projekt. V letu 2016 bomo naredili projektno dokumentacijo.

Ob in Trbovlje ima na svojih javnih površinah na voljo 34 parkirnih mest za invalide ztevilno izdanih parkirnih kart pa je 405.

Pri nadzoru mirujočega prometa ob inski redarji posebno pozornost posvečajo parkiranju vozil na mestih, ki so namenjena invalidom. Žal opažamo, da se ztevilno teh krzitev v obini Trbovlje ne zmanjšuje, predvsem v okolici Zdravstvenega doma oz. Bolnišnice, kar pripisujemo neustreznemu ztevilu parkirnih mest in nekulturi voznikov. V letu 2015 so ob inski redarji v obini Trbovlje ugotovili 108 krzitev uporabe parkirnih mest, ki so namenjena invalidom, žal pa tudi ugotavljajo, da ztevilni invalidi, ki so upravičeni do uporabe kartice, ki omogoča parkiranje na teh mestih, le-te ne namestijo (pozabijo ipd.) na ustrezno mesto.

Obiskovalcem pokopališča v Trbovljah je na voljo električno vozilo, ki brezplačno vozi obiskovalce pokopališča po pokopališkem parku. Namenjeno je predvsem prevozu starejših in invalidnih oseb. Postajališče vozila je na parkirišču pred pokopališčem. Električno vozilo je ekološko, skoraj neslizno prevozno sredstvo, prilagojeno potrebam uporabnikov.

Izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter invalidov

V Republiki Sloveniji morajo biti v skladu s 56. členom ustave vsem državljanom zagotovljene enake pravice in možnosti izobraževanja in usposabljanja. Izobražba je pomembna za razvojloveka in njegovo udeležbo v družbi, za vstop na trg delovne sile in za razvoj osebnih zmogljivosti. Zato morajo biti invalidom dane enake možnosti udeležbe v celotnem izobraževalnem sistemu v rednih in posebnih programih na vseh stopnjah . od predzolske vzgoje do visokozolskega izobraževanja.

Izobraževalni sistem v Republiki Sloveniji temelji na usmerjanju otrok s posebnimi potrebami v zanje najprimernejše programe vzgoje in izobraževanja, s poudarkom na njihovem vključenju v redne vzgojno-izobraževalne oblike. Zakon o usmerjanju otrok s posebnimi potrebami na konceptualni in sistemski ravni skupaj z drugimi področnimi zakoni ureja vzgojo in izobraževanje otrok s posebnimi potrebami za celotno vertikalo od vrtcev, osnovne zole, sploznega srednjega, poklicnega in strokovnega izobraževanja (ki vključe tudi vizije strokovno izobraževanje).

V Vrtcu Trbovlje imajo v razvojnem oddelku v enoti Mojca 1 teko gibalno oviranega otroka, ki ima tudi teko motnjo v duzevnem razvoju. Uporablja prilagojen invalidski voziček. V tem oddelku je tudi deklica s cerebralno paralizo, ki za sprehode uporablja prilagojen voziček. V oddelku sta že dva otroka z zmerno motnjo v duzevnem razvoju, ki pa nista gibalno ovirana. Z dostopom nimajo tekoav.

V redni oddelek enote Pikapolonica je vključen otrok, ki je gibalno oviran in ima spremljevalko. Z dostopom ni tekoav. Poskrbeli so za ustrezno notranjo opremo (blazine in različne didaktične igre).

V vseh enotah Vrtca Trbovlje imajo v letu 2015/16 v 9. rednih oddelkih integriranih 11 otrok s posebnimi potrebami in dodatno strokovno pomočjo, 4 so v postopku pridobivanja odločbe, 4 pa so v razvojnem oddelku.

Vrtec Trbovlje izvaja veliko programov, ki pa ne morejo biti vključeni v ekonomsko ceno storitve, kot so športne aktivnosti, ekološki programi, prireditve za otroke vrtca in izven, itd. Sredstva za dodatne programe vrtca so bila v planu 2015 namenovana in namensko porabljena v višini 3.600 €.

Na OŠ Tonke Čadeže niso imeli gibalno oviranega učenca, mobilnega zgolj na vozičku, zato jim problematika gibanja po zoli za takega učenca ni poznana.

Na zoli imajo klanino za dostop do pritličja in klanino pri spodnjem vhodu do telovadnice, pripadajo jih prostori ter likovne učilnice. Nimajo pa urejenega dostopa za gibalno oviranega učenca na invalidskem vozičku do prvega nadstropja, kjer se izvaja pouk od 3. oziroma 4. razreda dalje, knjižnice, ki je v medetatu, jedilnice in specializiranih učilnic (tehnika, gospodinjstvo). Tudi sanitarij nimamo prilagojenih za invalidne osebe na vozičkih.

Če bi prišlo do vpisa gibalno oviranega učenca na njihovo zolo, bi bila ureditev dostopnosti z vozičkoma v vse šolske prostore vsekakor povezana s finančnimi stroški.

Status uencev s posebnimi potrebami ureja Komisija za usmerjanje uencev s posebnimi potrebami z odločbo, ki narekuje prilagoditve dela z njimi in tudi morebitnega spremljevalca, v kolikor ugotovi, da je ta za učenca potreben.

Glede na to, da imajo na zoli tudi oddelek OŠ z nižjim izobrazbenim standardom, opažajo, da učenci drugačnega statusa dobro sprejemajo. Učenci, vključeni v program z nižjim izobrazbenim standardom, se skozi vsa ta leta sobovanja z učenci večinoma uspešno socialno integrirajo v šolsko in šolsko okolje.

Na OŠ Ivana Cankarja doslej niso imeli uencev, ki bi za svoje gibanje potrebovali invalidski voziček. Tudi posebnih pobud staršev za urejanje take problematike ni bilo. Za dostop mamic z otroškimi vozički je hišnik naredil klanino pri vhodu na dvorišče na strani. Le-to bi lahko uporabljali tudi za dostop z invalidskimi vozički.

Če bi se potencialno pokazala potreba po delu z otrokom na invalidskem vozičku, bi, predvidoma, organizirali pouk tako, da bi večinoma potekala v pritličju zole. Kako bi rezevali vprazanje dostopa do knjižnice, sanitarij, jedilnice ali telovadnice pa bi se morali dogovarjati z ustanoviteljem, saj bi to predvidoma pomenilo precejšnjo finančno sredstva za adaptacije.

Otroci se z drugačnega statusa seznanjajo v okviru tem pri posameznih predmetih, med urami oddelčne skupnosti, med priložnostno organiziranimi predavanji in ob vsaki konkretni situaciji, ki jo zaznavajo in zahteva pedagoško delo z mladimi. Otroke vsak dan sproti navajajo na strpnost in solidarnost.

Na OŠ Trbovlje imajo 3 gibalno ovirane uence, dva na PŠ Alojza Hohkrauta, enega na matici na zoli. Vsi trije imajo zagotovljeno vsak svojo spremljevalko v šoli, ki ga spremljuje v šoli (vključno s podaljšanim bivanjem, če so vanj vključeni).

En učenec je vezan na invalidski voziček, druga dva imata opornice in hodulje ter sta sposobna gibanja.

Na področju ni zoli je dostop do zole omogočen, zolsko delo poteka v razredu v pritliju, prav tako so v tem delu jedilnica, stranizala in telovadnica. Ni pa mogoč dostop do knjižnice in raunalniške učilnice. Veja tejava je na matini zoli, saj je z novo urejeno klanino za invalide omogočen dostop le do telovadnice, tejava bodo pri dostopu do učilnic, tudi tistih v pritliju zaradi neprimerne zirine vrat. Dostop do specializiranih učilnic (kemija, fizika, tehnika, gospodinjstva in raunalniška učilnica), knjižnice, ve namenskega prostora in jedilnice pa trenutno z invalidskim vozikom ni mogoč.

Do sedaj so s posameznimi starši urejali tejava sproti ter se prilagajali trenutni situaciji in otrokovemu zdravstvenemu stanju, omogočali ali predčasno odhajanje iz razreda, da se je učencem spremljevalko izognil gneti in hitenju v drugo učilnico, izvajali pouk v učilnicah, ki so v pritliju (kar na razredni stopnji ne povzročata tejava).

Glede na razvejanost zgradbe OŠ Trbovlje ne vidijo enostavne rešitve, ki bi za gibalno ovirane učence omogočila dostop do vseh učilnic in zolskih prostorov. Glede na to, da so v obini tri osnovne zole je smiselno eno zolo prilagoditi potrebam teh učencev.

GESŠ ima za invalide na vozilih urejen dostop le do zolskih vrat, v avli pa so stopnice (brez klanine). Šolska stavba ima štiri etaže (klet, pritlije, prvo in drugo nadstropje), ki so povezane s stopnicem, prav tako pa na zoli ni dvigala ali kakršnihkoli drugih pripomočkov, ki bi invalidom omogočali lažje gibanje. Prav tako pa nimajo posebej urejenih sanitarij za invalide na vozilih.

STPŠ Trbovlje ima prosotore na Šuštarjevi v celoti prilagojene invalidom na vozilih. Žal pa je kljub klanini pri glavnem vhodu prihod otekočen, ker ni tukaj zagotovljenih nobenih parkirnih mest. Na zoli nimajo nobenega gibalno oviranega dijaka. Šolska stavba na Novem domu ni prilagojena invalidom. Z ureditvijo klanine bi bil možen dostop v pritlije, kjer imajo urejene sanitarije za invalide. Menijo, da je vključevanje invalidnih oseb v redno dejavnost zole najboljza vzgoja mladine.

Sredstva v višini 4.120 € smo namenili za sofinanciranje programov v okviru OŠ Slavka Gruma v Zagorju in OŠ Glazija Celje in sicer za učence s posebnimi potrebami iz nabe obine.

Za prevoze osnovnošolcev v zolo je bilo v letu 2015 porabljenih 272.934 €. Obina je v skladu z zakonodajo zagotavljala brezplačen prevoz v zolo osnovnošolcem, ki so od zole oddaljeni več kot 4 km, oz. manj, če ni varne poti. V zolo se je dnevno vozilo okoli 220 osnovnošolcev. Poleg tega pa smo sofinancirali tudi prevoze v OŠ Slavka Gruma v Zagorju.

Sredstva za štípendije so bila v letu 2015 porabljena v višini 19.844 €. Štípendiramo 12 štípendistov, ki prejemajo štípendije za nadarjene in »druge«, katere so vezane tudi na dohodek. V letu 2009 je bil sprejet nov Pravilnik o štípendiranju, v katerega smo vključili tudi štípendijo za študenta oz. študentko s posebnimi potrebami. V zolskem letu 2014/15 sta bili razpisani 2 štípendiji za študenta oz. študentko s posebnimi potrebami, kateri sta bili tudi podeljeni. V zolskem letu 2015/16 sta bili tudi razpisani 2 štípendiji za študenta oz. študentko s posebnimi potrebami, podeljena pa je bila samo 1, saj je bila samo ena prijava.

Za prevoze ob anov Trbovelj v Varstveno delovni center v Zagorju, katerega izgradnjo je sofinancirala tudi obina Trbovlje, smo naročena sredstva realizirali v višini 9.770 €. Skupaj z Varstveno delovnim centrom zagotavljamo brezplačen prevoz 36 zaposlenim pod posebnimi pogoji za duševno in telesno prizadete iz nabe obine.

Zaposlovanje invalidov

Tako kakor izobrazba sta tudi delo in zaposlitev za invalide ključnega socialno-ekonomskega pomena pri samostojnem življenju. Zaradi nižje izobrazbe imajo običajno manjše izhodne možnosti pri zagotavljanju zaposlitve, službo hitreje izgubijo in težko napredujejo. Omejitve pri delu zaradi zmanjšane ali omejene delovne zmožnosti dodatno postavljajo invalide v slabši položaj pri vključevanju na trg delovne sile. Zaradi omejitev potrebuje ustrezne prilagoditve delovnega mesta in delovnega okolja. Zato je treba zagotavljati ukrepe, ki bodo invalidom omogočile ali povečale zaposljivost z različnimi programi in usposabljanjem. Delodajalce je treba seznaniti z možnostjo prilagoditve delovnega okolja in delovnega mesta, invalide pa spodbujati k dejavnemu iskanju zaposlitve.

Javna dela se kot poseben program aktivne politike zaposlovanja izvajajo v okviru ukrepa kreiranja delovnih mest, ki je namenjen spodbujanju delovne in socialne vključenosti ter izboljševanju usposobljenosti in delovnih veščin in ranljivih skupin brezposelnih oseb.

Partnerji pri izvajanju programov javnih del so poleg Zavoda za zaposlovanje, znanstveni inštituti (Občina) in izvajalci programov javnih del.

Za vsak program javnega dela mora obstajati javni interes. Obstoj javnega interesa zagotavlja znanstveni inštitut programa javnega dela. Znanstveni inštituti so občinske, pristojna ministrstva ali ustrezna strokovna organizacija (npr.: NUK, Univerza, ipd.). Javna dela lahko izvajajo neprofitni delodajalci.

V mesecu decembru 2014 je bilo na spletnih straneh Zavoda RS za zaposlovanje objavljeno Javno povabilo za izvajanje javnih del v letu 2015. Ciljne skupine brezposelnih oseb, ki se vključujejo v programe javnih del, so dolgotrajno brezposelne osebe, brezposelni invalidi in brezposelni Romi.

Občina Trbovlje je preko programov javnih del omogočila zaposlitev ljudem, ki jim je potrebno zagotoviti sredstva za pokrivanje stroškov razlike plačil udeležencev (15%) in regres za letni dopust. Za udeležence, katerih plačila ne dosega minimalne plačila, pa je potrebno za plačila prispevke za socialno varstvo v skladu z zakonom, ki ureja prispevke za socialno varnost in kot osnovo upošteva minimalno plačilo.

Za program javnih del smo v letu 2015 porabili 176.432 €. Občina Trbovlje podpira politiko zaposlovanja preko javnih del in v bistvu vsem izvajalcem, ki so zainteresirani za izvajanje javnih del, to tudi omogoči. V letu 2015 smo omogočili zaposlitev 89 javnim delavcem med njimi so tudi invalidi. Javna dela so se izvajala v 25 neprofitnih organizacijah (različna društva, zavodi, socialna podjetja).

DC ŽENT Trbovlje v lokalnem okolju predstavlja pomemben del dopolnitve javne službe socialnega varstva na področju duševnega zdravja, od julija 2010 tudi na področju zaposlovanja invalidov, ko so začeli izvajati program Socialne vključenosti. Vanj se lahko vključijo posamezniki, ki na ZRSZ pridobijo odločbo o nezaposljivosti.

V letu 2015 je Občina Trbovlje izpolnila svoje obveznosti glede nadomestne izpolnitve kvote, saj ima občina dolžnost zaposlovanja invalidnih oseb 2 % od celotnega ztevilca zaposlenih. Z invalidskim podjetjem SINET d.o.o. in Fortuna PIL ima sklenjeno pogodbo o poslovnem sodelovanju za nadomestno izpolnitev kvote.

Stalna materialna varnost in vzpodbujanje aktivnega delovanja

Invalidi so izpostavljeni večjemu tveganju revščine kakor drugi ljudje, zato posebej se to izraža v zadnjih letih globalne finančno-gospodarske in javnodolžniške krize na evrskem območju. Zato je treba sprejemati ustrezne ukrepe za socialno varnost, da bi zagotovili ustrezno

Oivljenjsko raven invalidov. Pri tem je treba upoztevati, da se invalidi in njihove dru0ine ali bli0nji pogosto sre ujejo z vizijmi strozki, ki nastanejo zaradi invalidnosti, kakor drugi ljudje.

V mesecu juniju 2015 smo na Ob ini Trbovlje odprli »Ob insko blagajno«, ki je namenjena ob anom za pla evanje polo0nic brez provizije. Ob ani lahko pla ujejo polo0nice za storitve nekaterih javnih zavodov in drugih uporabnikov. Ob inska blagajna je odprta dvakrat tedensko, za njeno delovanje pa smo porabili 881 EUR, ki se nanazajo na teko e strozke za delovanje (storitve odvoza denarja, najem dnevno no nega trezorja).

Starzi s stalnim prebivaliz em v nazi ob ini so v letu 2015 prejeli za novorojen ka darilne bone v vrednosti 60 EUR. Prejemnikov je bilo v enajstih mesecih 120.

Glede na te0ko socialno situacijo v nazi ob ini je potrebno ob anom zagotoviti tudi oblike pomo i za premostitev trenutne socialne ogro0enosti. V ta namen vsako leto ob ina sklene pogodbo z Obmo nim zdru0enjem Rde ega kri0a Trbovlje.

Za leto 2015 je bila sklenjena pogodba o dodeljevanju razli nih oblik socialnih pomo i (pla ilo polo0nic Elektra, Komunale, Vzajemne, Spektra in nabava prehrambnih paketov, enkratne pomo i) ob anom z Obmo nim zdru0enjem Rde ega kri0a. Skupno smo iz prora una za ta namen porabili 23.826 " sredstev. Iz teh sredstev so bila sofinancirana tudi kosila socialno ogro0enim u encem iz ob ine Trbovlje ter dietna kosila za u enca, ki potrebuje posebej pripravljeno hrano. Vsi ti u enci obiskujejo O¥ Dr. Slavka Gruma v Zagorju, ki je namenjena izobra0evanju otrok s posebnimi potrebami.

Za pla e in materialne strozke OZ Rde ega kri0a smo v letu 2015 realizirali 61.675 ". Sredstva so bila namenjena za pla e zaposlenih delavk, za pla ilo materialnih strozkov (komunalne storitve, najem prostorov, elektri na energija itd.). Rde i kri0 je vse leto izvajal svojo osnovno humanitarno dejavnost . pomo socialno in druga e ogro0enim ob anom Trbovelj, krvodajalstvo, koordinacija in skrb za javno kuhinjo, izobra0evalne programe itd.

Za subvencioniranje mese nih vozovnic za upokojence smo v letu 2015 porabili 15.500 ". Mese no smo subvencionirali vozovnice ve kot 290 upravi encem, vizina subvencije za posameznika je odvisna od njegovih dohodkov.

Med te prevoze so vklju ene tudi subvencije za slepe in slabovidne v nazi ob ini, o pravici do brezpla nega prevoza daje mnenje Druztvo slepih in slabovidnih na osnovi stopnje okvare vida. V letu 2015 je bilo 16 takznih upravi encev (8 za slabovidne in slepe osebe in 8 za njihove spremljevalce).

Za subvencije stanarin upravi encem je bilo iz prora una Ob ine Trbovlje porabljenih 348.602 " sredstev. Vlagatelji pridobijo pravico do subvencije najemnine z odlo bo o upravnem postopku, e izpolnjujejo z zakonom predpisane pogoje. ¥tevilo vlagateljev, ki izpolnjujejo pogoje, pa je odvisno od socialnega statusa, ki je prav tako odvisen od razli nih dejavnikov.

Obdaritev ob podpori Ob ine Trbovlje, Druztva prijateljev mladine Trbovlje in Mladinskega centra Trbovlje je Obmo no zdru0enje Rde ega kri0a Trbovlje pripravilo v decembru v MCT. Dedek Mraz je obdaril prek 100 otrok od 4 do 10 let starosti. Prav tako so obdarili u ence oddelkov s prilagojenim programom O¥ Ton ke e , za najmlajze otroke do ztirih let pa so na sede0u Rde ega kri0a pripravili darila . igra e in sladkarije.

Ob ina Trbovlje poskuza slediti trendom trajnostne mobilnosti in biti obenem prijazna do vseh ob anov, tudi do starejih. Zato smo se odlo ili, da predvsem tistim, ki niso doma »v

dolini« omogo imo prijaznejši, prijetnejši in hitrejši dostop do trgovin, zdravnika in drugih opravkov. Že pred približno dvajsetimi leti so imeli tudi tisti občani in občanke, ki so doma na območju Terezije, Kurje vasi, doma upokojeincev, možnost voziti se z avtobusom in sicer s t.i. »Tereznjankom«. Krožno linijo smo s 1. oktobrom ponovno uvedli.

Tereznjanka« vozi na relaciji Bolnica . muzej . Trg revolucije . Za »Kupolo« . Polaj . Keržičeva . Dom upokojeincev Franca Salamona . Občina Trbovlje (urejena povezava z redno avtobusno linijo) . Bolnica. Avtobus vozi ob ponedeljkih, sredo in sobotah, vožnja stane 50 centov, nakup vozovnice pa je možen na avtobusu. Avtobus vozi med 8.50 in 12.45 ter med 15.20 in 19.45. Uredili smo tudi postajališča in table z voznimi redi.

Društveno življenje in spodbujanje osebne integritete

Tudi gibalno oviranim otrokom v Trbovljah želimo omogočiti aktivno preživljanje prostega časa v mestnem parku, možnost igre, vključevanje v družbo ter spoznavanje novih prijateljev, zato smo postavili igralnico za invalidne osebe. Postavitev igralnice sledi aktivnostim, zapisanim v akcijskem načrtu za leto 2015 projekta Občina po meri invalidov. Vrednost investicije znaša 3.419,74 evra. V znesek so vzeti vsi stroški nabave in montaže igralnice ter blažilne podlage.

Društvu slepih in slabovidnih smo nudili brezplačno uporabo sejne dvorane za njihove potrebe.

Projekt Stara zola je nastal v sklopu socialnega podjetništva. V trgovinico pa lahko prinesete predmete (pohizstvo, posoda, knjige, televizija, glasbeni stolp, hladilnik, svetilke, ...), ki jih ne potrebujete več, a so še popolnoma dobri za nadaljnjo uporabo. V centru bodo tiste stvari, ki morda tudi ne delujejo, popravili, polepzali ter jih po izredno skromnih cenah oddali naprej. Vljudno vabljeni tudi tisti, ki morda potrebujete kaj od prej omenjenega saj se zna zgoditi, da boste tisto, kar rabite, našli prav v tej trgovinici. A tako kot vsaka druga stvar bo tudi ta zaživela le, če jo bomo vzeli za svojo in če se bomo zavedali, da marsikaj kar imamo doma, ni odpadek. V Trbovljah so na Ulici 1. junija odprli prvi center ponovne uporabe v Zasavju poimenovan »Stara zola«. S socialnim podjetništvom ustvarjamo nova delovna mesta za ranljive skupine oseb ter opravljamo družbeno koristne dejavnosti. Občina Trbovlje je v lanskem letu sofinancirala zaposlitev tekoče zaposljive delavke preko javnih del v zavodu.

Udeleževanje na področju kulture

Kultura je nedvomno ena najpomembnejših značilnosti človeka, je njegov svet, v njej se človek razvija in z njo se tudi razlikuje od drugih bitij. Kultura je ogledalo naših vrednot in nazora sveta. Zato je treba z ustrežno kulturno politiko omogočiti vsem ljudem enake možnosti dostopanja do kulture in njenega sooblikovanja.

Zavod za kulturo Delavski dom Trbovlje dobro sodeluje z Društvom invalidov, saj gibalno oviranim osebam zagotavljajo brezplačen ogled vseh kulturnih dogodkov. Prav tako pa pomaga invalidskim organizacijam z brezplačnim najemom prostorov za izvedbo njihovih dogodkov. Gledališka dvorana je opremljena z indukcijsko zanko, kar omogoča spremljanje različnih dogodkov tudi tistim, ki uporabljajo sluzni aparat.

Tudi Kulturno društvo Svoboda omogoča brezplačen vstop na vse njihove prireditve gibalno oviranim osebam.

V Knjižnici Toneta Selizkarja se množijo zavedajo skupine prebivalcev, ki imajo drugačne potrebe od večine prebivalcev naše občine. V največji meri se trudijo te potrebe ugotavljati in posameznikom ter skupinam tudi pomagati, da bo njihova uporaba knjižnice in njenih storitev kar najboljša. Oddelek za odrasle je dostopen za invalide na vozičkih. Na tem oddelku je omogočen tudi dostop do knjižničnega gradiva, postavljenega v prostem pristopu. Predavanja v knjižnici so sestavni del njihovega pestrega dogajanja. Vsi dogodki v knjižnici so brezplačni. Gostijo tudi različna društva, katera se želijo predstaviti širši javnosti.

Člani Društva invalidov Trbovlje imajo ob veljavnem dokumentu brezplačno članstvo v knjižnici. Člani Društva upokoencev pa lahko postanejo njihovi člani po znižani članarini.

Knjižnica je opremljena z elektronsko povečevalno lupo, ki se nahaja na oddelku za odrasle v italnici.

Za sofinanciranje programov društev, ki se ukvarjajo z ljubiteljsko kulturno dejavnostjo, je bilo v letu 2015 porabljenih 30.602 €. Sredstva so bila dodeljena 24 upravilencem iz občine Trbovlje na podlagi javnega razpisa.

Za delovanje Javnega sklada za kulturne dejavnosti, območje izpostave Trbovlje, Zveze kulturnih društev Trbovlje in KUD Delavska godba Trbovlje pa je bilo v letu 2015 porabljenih 24.306 €.

Društva in zveza so sredstva porabili za izvajanje svoje redne dejavnosti, za udeležbo na revijah, srečanjih, tekmovanjih, za strokovne sodelavce ter za organizacijo prireditev.

šport

šport ne sme biti ekskluzivna pravica določene družbene skupine, pa tudi priložnost za vse, da se skozi gibanje ali miselne aktivnosti razvijajo glede na svoje zmožnosti. Predstavljati mora prostor socialne vključenosti, enakopravnosti in razvoja vsakega člana družbe, pa naj se želi ukvarjati z vrhunskim športom ali športno rekreacijo.

Pomembno je, da se invalidom zagotovijo enake možnosti za rekreacijo in šport. To pomeni, da se zagotovi dostopnost do športnih objektov in, da se finančno podpre prilagojene športne in rekreativne programe za invalide. Športne in rekreativne dejavnosti je potrebno prilagoditi potrebam, glede na telesne zmožljivosti in raven invalidnosti. Invalidom, ki so pa pripravljeni tudi tekmovati pa je potrebno to omogočiti. Pri invalidih-športnikih je že bolj kot pri zdravih razvita tekmovalna strast, samodisciplina, samospoznavanje in tovarizstvo.

Vsi športni objekti, ki so v upravljanju Zavoda za šport (šD Polaj, kompleks Rudar in Letno kopalnice Trbovlje), so bolj ali manj prilagojeni uporabi invalidov. Prilagojeni so dostopi do objektov, prehodi na tribune ter uporaba sanitarij.

Na javnem razpisu za leto 2015 je sredstva pridobilo 10 športnih društev, katera se ukvarjajo s športom invalidov in otrok s posebnimi potrebami (Društvo vojnih invalidov Zasavje, Društvo športni raj, Atletski klub Rudar, Konjenizko društvo Trbovlje, Društvo invalidov Trbovlje, športno društvo 365, Kegljazki klub Rudar Trbovlje, šD Pjusk, Plavalni klub Lafarge Trbovlje in Namiznotenizki klub Trbovlje). V športne aktivnosti je bilo vključenih 118 odraslih in 32 otrok. Velik del sredstev je bil namenjen rekreativni in interesni dejavnosti

(strestvo, nordijska hoja, terapevtsko jahanje, balinanje, plavanje). Razen konjenizkega druztva, ki organizira terapevtsko jahanje, vsa ostala druztva nimajo posebnih programov za invalide, so pa redni programi prilagojeni mo0nostim vadbe invalidov in otrokom s posebnimi potrebami.

Vklju enost zportnikov invalidov v druztvo pomaga premagovati predsodke in strahove pred to populacijo, ki so predvsem posledica nepoznavanja 0ivljenja invalidov zaradi njihove socialne izoliranosti, kar velja tako za otroke kot tudi odrasle. Spodbuja tudi medsebojno dru0enje in spoznavanje na druztvenih prireditvah, kar pomeni polnopravno socializacijo invalidov. Za druztvo oziroma ponudnika zporta in rekreacije to v kon ni fazi pomeni boljzo podobo v okolju v katerem se nahaja, saj preko raznovrstnosti programov skrbi za dobrobit celotne populacije.

Na tak na in je vsem omogo eno redno vklju evanje in ohranjevanje psihofizi nih sposobnosti. Poskrbljeno je tudi za tekmovanja, ki so tako lokalnega, regijskega kot tudi dr0avnega nivoja. Poleg tega smo s sofinanciranjem dejavnosti zavodov omogo ili vadbo zportnim druztvom v telovadnicah osnovnih zol in zportni dvorani, ob razli nih ve jih zportnih prireditvah smo druztvom zagotavljali dodatna sredstva ter drugo pomo .

Verske aktivnosti

Dostop za invalide v 0upnjisko cerkev, v 0upniz e in v prostore Karitasa je primerno urejen. Za cerkvijo je urejeno in ustrezno ozna eno parkiriz e za invalida.

Pripravila:
Karmen Rabuzin

0upanja ob ine Trbovlje
Jasna GABRI , mag.